

תנאי החתימה.

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 10.50 קראנען, לחצי שנה: 5.25 קראנען, לרבע שנה: 2.70 קראנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רו״כ, לחצי שנה: 2 רו״כ, לרבע שנה: 1 רו״כ.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פרנק. בארץ ישראל לשנה: 10 פרנק.

החותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.
דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל נומר 10 קאפ׳, 25 העללער.

עם „הפרגוג״:

באוסטריה־אונגריה:
לשנה: 15.50 קראנען, לחצי שנה: 7.75 קראנען, לרבע שנה 3.90 קראנען.

ברוסיה:
לשנה: 6 רו״כ, לחצי שנה: 3 רו״כ, לרבע שנה 1.50.

בשאר ארצות:
באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שיללינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פרנק.

בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה׳, 15 ק׳.

Krakau, 1 April (19 März) 1903. גליון כד. קראקוי, יום ד׳, ד׳ ניסן תרס״ג.

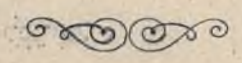

הננו מתכבדים להזכיר את מנויי ה„עולם קטן״, כי הגליון 26 הוא האחרון לרבע הזה (השני) ואלה שנמנו רק על רבע שנה (או על חצי שנה מראשית שנת תרס״ג) יואילו להזדרז ולחדש את חתימתם, לבל תהיה הפסקה במשלוח הגליונות אליהם. המחדשים את חתימתם יואילו לשלוח אלינו את האדריסא הנדפסת שלהם או להודיענו את המספר שעל אדריסתם בדיוק.

מפני שהתרבו המנויים על ה„עולם קטן״ ברבע האחרון יותר מאשר חשבנו והאכס׳ שנדפסו לא הספיקו לכל המנויים והוצרכנו להדפים את הגליונות החסרים במהדורה שניה. והדפסת המהדורה השניה דרשה זמן ידוע, ולכן לא קבלו המנויים החדשים את הגליונות הראשונים זמן ידוע וזה גרם בכלל מעצורים במשלוח עלי העו״ק להמנויים במועדם.

עתה כבר נגמרה הדפסת המהדורה השניה של העלים החסרים, והוסרו כל המעצורים שהיו במשלוח העו״ק, ומעתה יוכלו המנויים להיות בטוחים, כי עלי העו״ק ישלחו במועדם.

המו״ל.

הַקּוֹף וְהַנְּעָלַיִם. *)

„נְעָלַיִם! נְעָלַיִם!
לְזֹאת הִתְאַוֵּיתִי,
וּבְהוֹלְכֵי עַל שְׁתַּיִם
מֵאָז הֵן קִנֵּאתִי.
רָאִיתִי אֵיךְ אֵלֶּה
בְּגָאוֹן יִתְהַלָּכוּ —
הֶאָח, נַעֲלֵי־פֶלֶא,
גַּם לִי הֵן תִּצְלָחוּ
זֶה כְּבָר אֲיַחֵלָה
לִמְצֹא לִי נְעָלַיִם —
עַתָּה אֲטַיֵּלָה
שָׁעָה, שְׁעָתַיִם.
לוּ הֵמָּה רָאוּנִי,
הוֹי, לוּ הֵנָּה בָאוּ,
הֵן לֹא הִכִּירוּנִי
וְעָלַי הִתְפַּלָּאוּ".

* * *

אַךְ – הָס! — הַט אָזְנֶיךָ:
הִנֵּה קוֹל צְעָדִים —
הוֹי, שְׁלֹף, קוֹף, נְעָלֶיךָ! —
בָּאִים צַיָּדִים! —
וּבְמַהֵר מִקֶּשֶׁת הַחֵץ,
מַהֵר וְטַפֵּס עַל הָעֵץ
וַחֲבֵה מַעְלָה־מָעְלָה!
אַךְ, הָהּ, לֹא תוּכְלָה
לִשְׁלֹף מַהֵר חִישׁ
אֶת נַעֲלֵי־פְּאֵרְךָ;
הִנֵּה בָּא הָאִישׁ — —
שַׁלֵּם בִּמְחִירָם אֶת חָפְשְׁךָ!

שְׁמוּאֵל בֶּן־צִיּוֹן.

*) עַל פִּי ו. הא.

רַבִּי יוֹסֵף דֵּילָה רֵינָה.

(אַגָּדָה).

(סוֹף).

וְרַבִּי יוֹסֵף דֵּילָה רֵינָה וְתַלְמִידָיו הוֹלְכִים הָלְאָה, הָלְאָה.

וְהָאֲפֵלָה הוֹלֶכֶת וּגְדוֹלָה, הוֹלֶכֶת וַעֲמֻקָּה, וְרוּחוֹת הַמִּדְבָּר הוֹלְכִים וְזוֹעֲפִים, זוֹעֲפִים וּמְיַלְלִים מִסָּבִיב, כְּאִלּוּ הִרְגִּישׁוּ, כִּי עוֹד מְעַט וּבָא הַקֵּץ לָהֶם וְלָאֹפֶל הַשָּׁחוֹר שֶׁהֵם חוֹסִים בּוֹ...

הוֹלְכִים הֵם וְהִנֵּה — קִיר בַּרְזֶל לִפְנֵיהֶם.

וְהַקִּיר אֵין רֵאשִׁית לוֹ וְגַם אַחֲרִית אֵין לוֹ. אֲרֻכָּה כְּאֶרֶץ מִדָּתוֹ, וְרָחָב — כַּיָּם. וְגָבֹהַּ כְּגֹבַהּ הַשָּׁמַיִם. וְזֶהוּ גְּבוּל מַמְלֶכֶת הַשָּׂטָן בְּאֶרֶץ הַחשֶׁךְ. אֶת הַקִּיר הַזֶּה בָּנָה לוֹ הַשָּׂטָן מֶלֶךְ הָאֹפֶל לְבַל יַחֲדֹר אֲפִלּוּ קַו־אוֹר אֶחָד לְאֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ הַשְּׁחוֹרָה. שׂוֹנֵא הוּא הַשָּׂטָן הָרָע אֶת הָאוֹר כַּאֲשֶׁר יִשְׂנָא אֶת הַטּוֹב; כִּי בַּאֲשֶׁר אוֹר, בָּנַי, שָׁם יִשְׁכֹּן גַּם הַטּוֹב, וּבַחשֶׁךְ — שָׁם מִשְׁכַּן הָרָע.

ורבי יוסף דילה רינה הרים את ציץ הקדש ויחרת בו על קיר הברזל צורת פתח.

והנה קול רעם קורא:

לפתח לפניו דלתים
ושערים לא יסגרו!...

וכרגע נפתחו דלתים בקיר הברזל, ויבאו לארץ ממשלת השטן.

והנה הרי חשך כענקים שחורים מתנשאים מתחתיות הארץ עד שמי השמים; ומלאכי חבלה, אשר כלם אש שחורה, עולים ויורדים בהם. ונחלי גפרית לוהטת, ומעינות זפת בוערה שוטפים בין ההרים ברעש והמלה ויורדים וזורמים אל ים האש הגדול, אשר בארץ תחתיות. הוא הים הנקרא בשם „ים־די־נור".

וכל המעינות והנחלים הולכים אל הים הנורא הזה, והים בולע אותם וזועף וסוער ובוער בלי הרף, והים איננו מלא — — —

ורוחות אפל נוראים מסתערים על פני הים הגדול ומכים בו גלי להבות.

וגלי הלהבות מתרוממים בקול רעם ורעש עד שמי השמים, כאלו רוצים הם לשרף באפם את השמים והשמש והירח והכוכבים, את המלאכים והשרפים והכרובים ואת כל צבא השמים עם השמים יחד.

ככה ירומו הגלים והאריכו לשונות להבה למול כל צבאות המרום.

ולשונות הלהבה תגדלנה מרגע לרגע; אך ככל אשר תרבינה הלהבות, כן יגדל החשך ותגבר העלטה יותר ויותר. כי לא אש לבנה ומאירה בוערת בים־די־נור זה, כי אם אש שחורה ומחשיכה. כי בכל אשר נשאף אנחנו להאיר את החשך, כן ישאפו בארץ תחתיה להחשיך את האור. האור אצלנו יחשב שם לחשך, והחשך — לאור. על כן ירבה ים־די־נור להחשיך יותר ויותר בלהבות אשו השחורה, ככל אשר תאוה נפש השטן ונפש לילית רעיתו וכל מלאכי חבלה ויושבי ארץ תחתיה.

רבי יוסף דילה רינה קרא בשם אלהי ישראל — —
וירד ברק אור מן השמים ויאר מעט את ממלכת האפל.

ורוח יצאה מאת יי ותשא את דילה רינה ותלמידיו על כנפיה על פני ים־די־נור, וברק האור עף לפניהם ומאיר להם את הדרך.

והם מעופפים הלאה, הלאה על פני הים הנורא הזה,

וים־די־נור בוער וסוער וזועף מתחת ושולח לרגעים את לשונות להבותיו השחורות לבלע אותם ואת ברק האור יחד — — לשוא!

ככה עפו ארבעים יום וארבעים לילה עד בואם אל שערי צלמות, מקום משכן השטן ולילית אשתו וגדודיו השחורים.

ומסביב לשערים האלה רבוא רבבות ענקים נוראים, אשר רגליהם עומדות בתהומות האפל וראשיהם מגיעים השמימה; וגויותיהם — אש, ועיניהם — ברק, וכנפיהם — רוח, וקולם — רעם.

ובראותם את הבאים האלה הרעימו עליהם בקולות אלפי רעמים אדירים, עד אשר רעדו מוסדי ארץ תחתיה וימוגו כל צבאות האפל לקולם.

ואולם כרגע הבריק ברק האור מן השמים על פניהם, והנה — הפכו הענקים הנוראים ויהיו לכלבים שחורים, וקול רעמם — לקול נביחה, לקול יללת כלבים...

שערי צלמות נפתחו — — —

והתהום נגלה לעיניהם, ועמק התהום ואפל מאד.

והם עפים על כנפי הרוח הנושא אותם וברק האור מתעופף לפניהם ומאיר להם את הדרך.

והם עפים ויורדים מטה מטה — — —

והנה קול יללה מרה עולה באזניהם מתחתית התהום האפל.

והיללה הולכת וגדולה, הולכת ומרה...

פתאם עמדו על שן־סלע רם וברק האור עומד ממולם.

והנה נחל אש אדמה כדם רותח לנגד עיניהם. ועל גדות הנחל מזה ומזה שתי תמונות גדולות ונוראות מאד: שני נחשי אש־שחורה גדולים מאד, וכל גויותיהם מלאות עיני אש אדמה, ושש כנפים שחורות ושתים עשרה ידים לכל אחד מהם; והכנפים שחורות מאד והידים ארכות מאד. וראש אדם לנחש האחד, והראש קרח כגלגלת הפגר המוצאה מן הקבר, וראש אשה לנחש השני; אך לא שערות לראש הזה, כי נחשים דקים וארכים צומחים לה ויורדים ומתפתלים מסביב לגויתה ומכסים את עיניה הרבות. ושתי עינות גפרית־בוערת לה על מצחה.

סמאל ולילית.

והנה הם יושבים שניהם ובוכים ומיללים; ועיניהם הרבות מורידות דמעות גפרית־בוערה.

רואים הם ברבבות עיניהם, כי קץ ממשלת האפל והרע בא, ועמו — גם קצם הם.

ורבי יוסף דילה רינה השליך עליהם שלשלאות של ברזל שחקוק עליהן השם הקדוש והנורא, שם אלהי ישראל, ואחר נגש אליהם ויאסרם וירתקם זה לזו.

וברק האור ההולך לפני דילה רינה גדל פתאם ויהי לשמש גדולה ומאירה ותאר את התהום העמקה והאפלה, ותחשכנה רבבות העינים של סמאל ולילית מרב האור הזורע מסביב. וישמיעו שניהם קול יללה אימה ויפלו ויתעלפו.

וְכָל מַלְאֲכֵי הַחַבָּלָה וְכָל יְצוּרֵי הָאֹפֶל שׁוֹכְנֵי אֶרֶץ תַּחְתִּיָּה טָבְעוּ כֻלָּם בְּזַרְמֵי הָאוֹר הַיּוֹרְדִים עֲלֵיהֶם מִמָּרוֹם, כִּי כַמַּיִם לַדָּגִים כֵּן הַחשֶׁךְ לְעַבְדֵי הַשָּׂטָן, בּוֹ יִרְאוּ וְאוֹתוֹ יִשְׁאֲפוּ אֶל קִרְבָּם, וְהָאוֹר — מָוֶת הוּא לָהֶם.

וְרַבִּי יוֹסֵף דִּילָה רֵינָה וְתַלְמִידָיו עוֹלִים מִן הַתְּהוֹם וּמוֹבִילִים אֶת סַמָּאֵל וְלִילִית אֲסוּרִים בְּזִקֵּי הַקֹּדֶשׁ אֶל הַר צִיּוֹן לַמִּשְׁפָּט.

וְהַמֶּלֶךְ הַמָּשִׁיחַ יְנַתֵּק מֵעָלָיו אֶת הַכְּבָלִים, וְיָרַד בְּגָאוֹן וָעֹז לִשְׁפֹּט אֶת הַשָּׂטָן, מְקוֹר הָאֹפֶל וְהָרֶשַׁע וְרֹאשׁ צוֹרְרֵי עַמּוֹ, עַם הָאוֹר.

וְאָז — — —

וְרַבִּי יוֹסֵף דִּילָה רֵינָה וְתַלְמִידָיו עוֹלִים מַעְלָה מָעְלָה וּפְנֵיהֶם מַזְהִירִים כִּפְנֵי מַלְאֲכֵי מָרוֹם, בְּאָמְרָם שִׁירָה לִפְנֵי רִבּוֹן הָעוֹלָמִים: זֶה יָמִים רַבִּים אֲשֶׁר לֹא אָכְלוּ לֶחֶם וְלֹא שָׁתוּ מַיִם, אַךְ רֵיחַ הַקְּטֹרֶת מִן הַבְּשָׂמִים, אֲשֶׁר קָטַף לָהֶם אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא מִגַּן הָעֵדֶן, — אַךְ הוּא הֶחֱיָה וַיְשׁוֹבֵב אֶת נַפְשָׁם. וְהֵם הוֹלְכִים וּמְשׁוֹרְרִים שִׁירֵי גְאֻלָּה, שִׁירֵי אוֹר:

עוּרִי עוּרִי לִבְשִׁי עֻזֵּךְ, צִיּוֹן!
לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ,
יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ!
קוּמִי, אוֹרִי כִּי בָא אוֹרֵךְ,
וּכְבוֹד יְיָ עָלַיִךְ זָרָח!

וּשְׁנֵי הָאֲסִירִים בְּנֵי הָאֹפֶל מוּבָלִים אַחֲרֵיהֶם, הוֹלְכִים הָלוֹךְ וּבוֹכִים וּמְיַלְּלִים מָרָה —

— —

אוֹרָה וְשִׂמְחָה בִּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, חַג לִצְבָא הַמָּרוֹם בַּמָּרוֹם —

מַלְאָכִים יְחַפְזוּן וְשַׂרְפֵי הַקֹּדֶשׁ מְעוֹפְפִים אָנֶה וָאָנָה; כֻּלָּם עֲטוּפִים בְּקַוֵּי זֹהַר הַיּוֹצְאִים מִבָּרָק כִּסֵּא הַכָּבוֹד, וְכַנְפֵיהֶם טְבוּלוֹת בְּאוֹר הַנִּפְלָא הַגָּנוּז בְּגַן הָעֵדֶן הָעֶלְיוֹן לְנִשְׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר מָסְרוּ נַפְשָׁם עַל עַמָּם וֵאלֹהֵיהֶם. וּכְרוּבִים קַלִּים כְּצִלְצְלֵי גִיל מְרַחֲפִים מִסָּבִיב, עוֹלִים וְיוֹרְדִים, וְשָׁבִים וְעוֹלִים וְנֶעֱלָמִים בִּמְרוֹמֵי הַזֹּהַר הַגָּדוֹל, אֲשֶׁר אֵין לוֹ סוֹף.

עָפִים הֵם כֻּלָּם עַל פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַמָּשִׁיחַ וּמְבַשְּׂרִים אוֹתוֹ, כִּי יוֹם גְּאֻלָּתוֹ בָא, כִּי עוֹד מְעַט וְ...

אַךְ בְּטֶרֶם יְכַלּוּ אֶת דְּבַר הַבְּשׂוֹרָה הַגְּדוֹלָה, יִתְרוֹמְמוּ וְיִתְעוֹפְפוּ מַעְלָה מָעְלָה, אָצִים הֵם לָבוֹא עַד לִפְנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד...

שָׁמָּה יֵאָסְפוּ כָּל מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת לֵאמֹר לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הַשִּׁירָה הַגְּדוֹלָה וְהַנִּפְלָאָה, שִׁירַת הַגְּאֻלָּה הַגְּדוֹלָה, שִׁירַת אוֹר הַנֶּצַח — — —

וּפַלְגֵי אוֹרָה שׁוֹטְפִים וְיוֹרְדִים מִן הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים וּמַשְׁקִים אֶת הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ — — —

וְרוּחוֹת אַהֲבָה וְרַחֲמִים מְרַחֲפִים בִּמְלֹא רַחֲבֵי הָעוֹלָם וּמְמַלְּאִים אֶת כָּל הַלְּבָבוֹת הַקָּשִׁים וְאֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת הָרָעוֹת.

וְרֵיחוֹת עֵדֶן נִפְלָאִים נוֹזְלִים בָּאֲוִיר וּבָאִים בְּאַף כָּל הַיְקוּם. הַכֹּל שָׂמֵחַ, הַכֹּל מִתְעַנֵּג, הַכֹּל מַרְגִּישׁ, כִּי עוֹד מְעַט וּבָא הַיּוֹם הַגָּדוֹל, יוֹם שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב, שֶׁכֻּלּוֹ אוֹר, שֶׁכֻּלּוֹ אֹשֶׁר, יוֹם חַג שֶׁאֵין לוֹ סוֹף — —

* * *

וְרַבִּי יוֹסֵף דִּילָה רֵינָה וְתַלְמִידָיו הוֹלְכִים הָלוֹךְ וּמְשׁוֹרְרִים שִׁירֵי גְאֻלָּה, שִׁירֵי אוֹר, וּשְׁנֵי בְנֵי הָאֹפֶל, סַמָּאֵל וְלִילִית מוּבָלִים אַחֲרֵיהֶם אֲסוּרִים בְּזִיקִים.

טוֹבְעִים הֵם בְּזַרְמֵי הָאוֹר הַשּׁוֹפְעִים מִמָּרוֹם בְּלִי הֶרֶף; וְהֵם הוֹלְכִים וְחַלָּשִׁים, הוֹלְכִים וּנְמוֹגִים וּמְיַלְּלִים חֶרֶשׁ:

„הָהּ, מִי יִחְיֶה מִיּוֹם הָאוֹר!"

וְהֵם נִסְחָבִים הָלְאָה הָלְאָה, וְהָאוֹרוֹת הוֹלְכִים וּגְדֵלִים וְהֵם הוֹלְכִים וּקְטַנִּים וּנְמוֹגִים, כֹּחוֹתֵיהֶם יַעַזְבוּם כָּלָה; עוֹד מְעַט וְהֵם מִתְעַלְּפִים —

וְרֹאשׁ הַר צִיּוֹן נִרְאָה כְּבָר מֵרָחוֹק, הִנֵּה עוֹד מְעַט וּבָא רֶגַע הַמִּשְׁפָּט וּבָא הַקֵּץ לַחשֶׁךְ, וּבָא יוֹם הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁאֵין לוֹ קֵץ.

עוֹד מְעַט — — —

וְהַשָּׂטָן וְאִשְׁתּוֹ נוֹפְלִים בְּלִי כֹחַ לָאָרֶץ, נוֹפְלִים וּמִתְעַלְּפִים:

— אֲהָהּ!... הָאוֹר!... — יֶאֶנְקוּ כַּחֲלָלִים — הָהּ... חוּסוּ נָא, סַמְּכוּנוּ... בְּרֵיחַ... הַקְּטֹרֶת... פֶּן... — וַיִּדָּמוּ.

רָאָה דִּילָה רֵינָה וַיִּקַּח אֶת קְטֹרֶת הַבֹּשֶׂם, אֲשֶׁר הֵבִיא לוֹ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא מִגַּן הָעֵדֶן הָעֶלְיוֹן, וַיַּגִּישֶׁנָּה אֶל אַף סַמָּאֵל וְלִילִית — — —

וַיְהִי אַךְ הֵרִיחוּ סַמָּאֵל וְלִילִית מִקְטֹרֶת גַּן הָעֵדֶן, וַיִּנָּתְקוּ הָאֲסוּרִים מֵעֲלֵיהֶם; וּשְׁרִיקָה נוֹרָאָה נִשְׁמְעָה פִּתְאֹם, וּלְקוֹלָהּ קָמָה סְעָרָה גְדוֹלָה וַחֲזָקָה מְאֹד, אֲשֶׁר נָשְׂאָה עַל כְּנָפֶיהָ מַחֲנוֹת מַחֲנוֹת עֲנָנִים שְׁחוֹרִים. הָאוֹר הַגָּדוֹל נֶעְלַם פִּתְאֹם וַחֲשֵׁכָה גְדוֹלָה כִּסְּתָה אֶת כָּל הַיְקוּם. רֵיחוֹת הָעֵדֶן נִדְּפוּ וְרֵיחַ גָּפְרִית בּוֹעֲרָה מָלְאָה אֶת כָּל הָעוֹלָם. הָעֲנָנִים הִתְנַשְּׂאוּ כְּהָרֵי הַשֶּׁךְ גְּדוֹלִים וַיְכַסּוּ אֶת פְּנֵי כָּל הַשָּׁמַיִם וּרְעָמִים אַדִּירִים רָעֲמוּ וְהִרְעִישׁוּ אֶת הָאָרֶץ עַד הַיְסוֹד בָּהּ, וּבְרָקִים אֲדֻמִּים־שְׁחוֹרִים הִתְעוֹפְפוּ מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצֵיהֶם. וּבְתוֹךְ הָאֹפֶל וְהָרַעַשׁ וְהָרְעָמִים נִרְאוּ כִּשְׁנֵי עֲנָקִים גְּבֹהִים־גְּבֹהִים, רַגְלֵיהֶם עוֹמְדוֹת אַרְצָה וְרָאשֵׁיהֶם מַגִּיעִים אֶל הֶעָבִים הַשְּׁחוֹרִים; וְכָל גְּוִיּוֹתֵיהֶם מְלֵאוֹת עֵינֵי אֵשׁ שְׁחוֹרָה, וְצַלְלֵי אֹפֶל הֲמוֹנִים מְשׁוֹטְטִים וּמְרַקְּדִים סְבִיבָם, מְרַקְּדִים וּמְזַמְּרִים שִׁירֵי אֹפֶל — — —

וְהַסְּעָרָה הַשְּׁחוֹרָה סוֹעֶרֶת וְצוֹהֶלֶת וּמְחַלֶּלֶת בְּרִבְבוֹת חֲלִילִים...

וְסַמָּאֵל וְלִילִית עִם כָּל גְּדוּדֵיהֶם הַשְּׁחוֹרִים שָׁבוּ בִּשְׁרִיקוֹת נִצָּחוֹן אֶל אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתָּם הָאֲפֵלָה לִקְשֹׁר כַּבְלֵי אֵשׁ חֲדָשִׁים בְּעַד הַמָּשִׁיחַ...

* * *

עַצֶּבֶת וּדְמָמָה בַּשָּׁמָיִם.

נֶעֶלְמוּ הָאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים, וַעֲנָנִים כֵּהִים כָּאֵפֶר מְכַסִּים אֶת כָּל שִׁבְעַת הָרְקִיעִים. הַמַּלְאָכִים וְהַשְּׂרָפִים מְרַחֲפִים אַט כַּאֲבֵלִים וְרָאשֵׁיהֶם מוּרָדִים אֶל תַּחַת כַּנְפֵיהֶם. עֵינֵי הָאוֹר שֶׁלָּהֶם לֹא תוּכַלְנָה לְהַבִּיט אֶל הָעֲנָנִים הָאֵלֶּה. הַכְּרוּבִים הַקַּלִּים וְהָעַלִּיזִים תָּמִיד עָזְבוּ אֶת שַׁעֲשׁוּעֵיהֶם בָּרְקִיעַ הַשְּׁבִיעִי. עֲצוּבִים הֵם כִּיתוֹמִים... גַּם הַנְּשָׁמוֹת בְּגַן הָעֵדֶן הָעֶלְיוֹן חָדְלוּ לוֹמַר שִׁירָה...

עַצֶּבֶת וּדְמָמָה בַּשָּׁמָיִם...

אַךְ קוֹל רַעַשׁ כְּבָלִים יִשָּׁמַע לְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצֵיהֶם וְאַחֲרֵי הָרַעַשׁ קוֹל בְּכִי תַּמְרוּרִים...

זֶה קוֹל הַמָּשִׁיחַ הַמִּתְאַמֵּץ לְנַתֵּק מֵעָלָיו אֶת כַּבְלֵי הָאֵשׁ הַנּוֹרָאִים — וְאֵינוֹ יָכוֹל, וְהוּא בּוֹכֶה וּמִתְיַפֵּחַ...

וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב לְבַדּוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד וְשׁוֹמֵעַ קוֹל רַעַשׁ הַכְּבָלִים וְקוֹל בְּכִי הַמָּשִׁיחַ — וּבוֹכֶה גַּם הוּא...

„אוֹי לִי שֶׁהֶחֱרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְשָׂרַפְתִּי אֶת הֵיכָלִי וְהִגְלֵיתִי אֶת בָּנַי לְבֵין הָאֻמּוֹת!“

וּשְׁתֵּי דְמָעוֹת אֵשׁ גְּדוֹלוֹת זוֹלְגוֹת וּבוֹקְעוֹת אֶת כָּל הָרְקִיעִים וְנוֹפְלוֹת בְּרַעַשׁ אֶל הַיָּם הַגָּדוֹל, נוֹפְלוֹת וְכָבוֹת וְטוֹבְעוֹת...

* * *

מֶה הָיְתָה אַחֲרִית רַבִּי יוֹסֵף דִּילָה רֵינָה וְתַלְמִידָיו לֹא יָדוּעַ בְּבֵרוּר. אוֹמְרִים כִּי נָפְלוּ בַּשִּׁבְיָה בִּידֵי גְּדוּדֵי הָאֹפֶל, אֲשֶׁר יִקָּרְאוּ לָהֶם מַלְאֲכֵי חַבָּלָה, וְהֵם הִטְבִּילוּ אוֹתָם בַּחֲמִשִּׁים שַׁעֲרֵי הַטֻּמְאָה וּבְשִׁבְעִים יַמֵּי הָאֹפֶל אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ תַּחְתִּית, לְמַעַן אֲשֶׁר יִהְיוּ כְמוֹהֶם... וּבִרְאוֹתָם, כִּי עֲמָלָם זֶה הָיָה לַשָּׁוְא, דָּנוּ אוֹתָם בְּכַף הַקֶּלַע, וּבְכֵן הֵם מְקֻלָּעִים יוֹם יוֹם מֵרָאשֵׁי הָרְרֵי הַקֶּרַח וְהַשֶּׁלֶג הַנּוֹרָאִים אֶל תְּהוֹמוֹת יַם־דִּי־נוּר הַשָּׁחוֹר, וּמִתְּהוֹמוֹת יַם־דִּי־נוּר הַשָּׁחוֹר אֶל רָאשֵׁי הָרְרֵי הַקֶּרַח וְהַשֶּׁלֶג.

וְהֵמָּה — גַּם חָיֹה לֹא יִחְיוּ, גַּם מוֹת לֹא יָמוּתוּ...

ש. ל. גּוֹרְדּוֹן.

כַּרְטִיס־הַכְּנִיסָה.

(סִפּוּר).

(הֶמְשֵׁךְ).

וְשִׁמְעוֹן הִרְגִּישׁ בְּרֶגַע הַזֶּה תְּשׁוּקָה עַזָּה לִבְכּוֹת... הוֹי, לוּ הָיְתָה אִמּוֹ בַּמָּקוֹם הַזֶּה, כִּי עַתָּה נָפַל עַל צַוָּארֶיהָ וַיֵּבְךְּ הַרְבֵּה — הַרְבֵּה מְאֹד...; וְהִיא הָיְתָה מְחַבֶּקֶת אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים רַבִּים וְהָיְתָה מַעֲבֶרֶת אֶת יָדֶיהָ הָרָזוֹת עַל פָּנָיו וְהָיְתָה מְנַחֶמֶת אוֹתוֹ. שִׁמְעוֹן הִתְאַפֵּק וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי הָאִישׁ לִשְׁאֹל אֶת אִשְׁתּוֹ אַיֵּה מְעוֹן דָּוִד. הָאִשָּׁה שָׁמְעָה אֶת שְׁאֵלָתוֹ וַתֹּאמַר: בְּבֹאֲךָ, בְּנִי, עַד קְצֵה „רְחוֹב הַדָּגִים“ וּפָנִיתָ עַל יָמִין, וְעָבַרְתָּ אֶת הָרְחוֹב הַצַּר. מִשָּׁם תִּפְנֶה עַל שְׂמֹאל וְהָלַכְתָּ עַד רְחוֹב הַתֵּיאַטֶר. שָׁם תִּשְׁאַל לָרְחוֹב אֲשֶׁר יָבֹאוּ בוֹ אֶל הַ„מִּגְרָשׁ הֶחָדָשׁ“, וּבְבוֹאֲךָ אֲלֵיהֶם, וְשָׁאַלְתָּ לִ„רְחוֹב הַסּוֹחֲרִים“ וּלְבֵית גַּבְרִיאֵל מְנַקֵּה־הַמַּעֲשָׁנוֹת; גַּם יֶלֶד קָטָן יַגֶּד־לְךָ אַיֵּה הַבַּיִת הַהוּא... וְשִׁמְעוֹן כִּמְעַט שֶׁלֹּא שָׁמַע אֶת דִּבְרֵי הָאִשָּׁה... הוּא יָדַע רַק זֹאת, כִּי עָלָיו לָרוּץ עַד מְהֵרָה אֶל דָּוִד הַסַּנְדְּלָר, לָקַחַת אֶת הַכֶּסֶף וְלָרוּץ אַחֲרֵי כֵן אֶל הַכִּכָּר; וּמִבְּלִי הוֹדוֹת לָאִשָּׁה הִפְנָה פִּתְאֹם שִׁכְמוֹ וַיָּרָץ הָלְאָה. רַק פַּעַם אַחַת נָשָׂא עֵינָיו רֶגַע אֶל הַשֶּׁמֶשׁ, וְאַחַר רָץ בְּלִי הֶרֶף מִבְּלִי נְטוֹת יָמִין וּשְׂמֹאל עַד בֹּאוֹ לִ„רְחוֹב הַדָּגִים“. בַּמָּקוֹם הַזֶּה עָמַד מְעַט וַיַּבֵּט יָמִינָה וּשְׂמֹאלָה, כִּי שָׁכַח אֶת דִּבְרֵי הָאִשָּׁה וְלֹא יָדַע מַה לַּעֲשׂוֹת? „כִּמְדֻמֶּה לִי שֶׁאָמְרָה לִי לִפְנוֹת עַל יָמִין... עַל שְׂמֹאל... וְאַחֲרֵי כֵן... הָבָה אֲרוּצָה הַיָּמִין! וְעַד מְהֵרָה עָבַר אֶת חֲצִי הָרְחוֹב, וַיַּעֲמֹד שֵׁנִית. מִי יוֹדֵעַ? — אָמַר לְנַפְשׁוֹ — : יוּכַל הֱיוֹת כִּי לֹא זוֹהִי הַדֶּרֶךְ, וְתַחַת קָרְבִי אֶל מְעוֹן דָּוִד הַסַּנְדְּלָר, אָנֹכִי מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. הָבָה אָשׁוּבָה שֵׁנִית אֶל „רְחוֹב הַדָּגִים“ וּפָנִיתִי עַל שְׂמֹאל! כִּמְדֻמֶּה לִי שֶׁ הִ י א אָמְרָה לִי לִפְנוֹת מִשָּׁם עַל שְׂמֹאל. וַיְמַהֵר שִׁמְעוֹן וַיָּשָׁב שֵׁנִית אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר זֶה עַתָּה עָמַד שָׁם. וַיַּבֵּט כֹּה וָכֹה וַיִּתְאַמֵּץ לִזְכֹּר אֶת דִּבְרֵי הָאִשָּׁה, — לַשָּׁוְא! — וְיֵאוּשׁ מַר הֵחֵל לְהָעִיק עַל לִבּוֹ הַכּוֹאֵב...

עַד רְחוֹב הַתֵּ י א ט ר! כֵּן, כֵּן; אֶת הַמִּלָּה הַזֹּאת שָׁמַעְתִּי מִפִּיהָ, חָשַׁב שִׁמְעוֹן. וַיְמַהֵר וַיִּגַּשׁ אֶל הַשּׁוֹטֵר הָעוֹמֵד בִּקְצֵה הָרְחוֹב וַיִּשְׁאָלֵהוּ לִרְחוֹב הַתֵּיאַטֶר.

— לֹא זֶה הַדֶּרֶךְ! עָנָהוּ הַשּׁוֹטֵר — שׁוּבָה וְרוּץ עַד

קצה רחוב הברזל ופנית על ימין ועברת רחובות אחדים; שם תשאל שנית והראוך את הרחוב.

* * *

עיף ויגע אחרי נדודים רבים בא שמעון לבית דוד הסנדלר. ברגעים הראשונים לא יכל להוציא הגה מפיו כי קצרה רוחו מאד; אחר התחזק ויגד את חפצו. דוד שם ידו בכיסו ויוצא משם שקל כסף ויאמר לאשתו: לכי, שרה, החנותה ופרטי[1]) את השקל ונתתי לנער את חובי. האשה יצאה החנותה; ושמעון נגש בקצר רוח אל החלון ויבט אל השמש ההולכת הלוך וירוד... „הוי! מי יודע אם לא באה כבר העת לצאת הכבר מהעיר?״ — עלה רעיון מר על לב שמעון, ויתנודד. ואשת הסנדלר שבה ותתן לשמעון את עשר הפרטות, ויחטפן, ויעזב את הבית וירץ לבוא אל הכבר...

— עוד שנים שלשה רחובות אעבר, ובאתי עד הכבר — חושב שמעון בלבו, — ועומד רגע ושואף רוח בכבדות. ואם גם אאחר מעט אין רע... והוא מוסיף לרוץ, ומביט לרגעים בחרדת לב אל השמש השוקעת, ורץ הלאה הלאה...

והנה קול רעש אופנים מחריש אזנים, קול פעמונים מצלצלים בכח, קול שאון והמלה עולה באזניו מרחוק... בערה! בערה! — נשמעו פתאם קולות רבים מעברים שונים. ושמעון נושא עיניו אל המקום אשר נשמעו משם הקולות, — והנה עמודי עשן כבד... מהומה ומבוכה... קול מפץ ושברים; מרוצת אנשים ונשים ונערים... זעקות שבר ויללות... רק רגע אחד הביט שמעון אל המראה הנורא הזה, ויאמר לעבר משם והלאה, והנה קול קורא מאחריו! „השמרו! סורו! גדוד המכבים!!... פנו דרך!... ושמעון פנה כה וכה בפחד לראות מאין יבא

[1]) פרט — החלף במעות קטנות.

גדוד המכבים ונטה הצדה, והנה קול קורע לב עולה באזניו: איש זקן עומד על אם הדרך, צועק ומשטח ידיו, נסוג אחור ושב וקורא לעזרה... והמכבים רצים כברקים ברעש ורעם... עוד מעט ועברו על האיש העומד על דרכם וירמסהו ברגליהם... רק הרף־עין עמד שמעון כנקפא על מקומו, ואחר השמיע קול פחדים — ויקפץ אל האיש העור ויתפשהו בבגדו ויטהו הצדה...

— אוי! אוי! — קרא האיש — עור אמלל... אח! אח! מנהלי עזבני... ההמון הפרידונו בחזקה... קראתי אליו... התבולל בהמון... ליזר! ליזר! איכה?... אויה לי!... איננו... מה לעשות? אנה אלך?... הה... ברוך אתה ליי... אתה הצלתני... אוי! אוי...! ליזר?... ליזר! איכה!... ושמעון קורא גם הוא בכל כחו: ליזר! ליזר!... אולם מקול רעש האופנים וזעקות השבר מסביב — לא נשמע קולם.

יאוש מר שפוך על פני העור, ידיו ורגליו רועדות, ובכל כחו מחזיק הוא בימין שמעון, כטובע הזה המחזיק בקנה תבן הבא לידו...

שמעון הביט אל העור האמלל ונתמלא רחמים עליו.

— הבה, דודי, נלכה מזה ובאנו עד קצה הרחוב. שם אנכי ראה ספסל עומד לפני אחד הבתים. שם תשב ותנוח, ואחרי כן אשוב ולקחתיך משם.

ושמעון מוביל את העור עד הספסל ומושיבהו עליו ואומר: כעבור חצי שעה, או רבע שעה, אשוב אליך, דודי! עתה נחוץ לי מאד ללכת... אנכי הולך... וכדבר שמעון את הדברים האלה וימהר ויפן שכמו לבא אל הרחוב השני.

(סוף יבא).

י. ב. לבנר.

שְׁפִּיכְט: פָּרַת הַיָּם.

הָאֵם וְיַלְדָּהּ.

(פַנְטַסְיָה).

מֵאֵת א. נְמוֹיֶבְסְקִי.

(סוֹף).

— הֲשׁוֹמְעִים אַתֶּם קוֹל יִלְלַת הָאֵם?

— הַסּוּ רֶגַע, הַסּוּ...

— כְּבָר לָקְחוּ אֶת הַיֶּלֶד...

— לָקְחוּ, לָקְחוּ!...

— אֵיפֹה הֵם עַתָּה?

— הִנָּם יוֹצְאִים אֶת הַבַּיִת...

— אַל נָא יַבִּיטוּ לְאָחוֹר אֶל הָאֵם...

— רְאוּ נָא, הִיא נָפְלָה עַל הָרִצְפָּה...

— הִתְעַלְּפָה...

— נֵרְדָה נָּא אֵלֶיהָ...

— נֵרְדָה, נֵרֵדָה!

— נְמַהֵר נָחִישָׁה!

— חַכּוּ, קוֹל דְּפִיקַת עֲגָלָה נִשְׁמַע מֵרָחוֹק!

— זֶה הוּא הָאָב...

— אֲנִי רוֹאֶה אִישׁ זָר...

— עָמְדוּ לִפְנֵי הַבַּיִת; הַבִּיטוּ! הָאָב קָפַץ מֵעַל הָעֲגָלָה...

— גַּם רֵעֵהוּ יָרַד...

— הֵמָּה נִכְנְסוּ אֶל הַחֶדֶר, הֵרִימוּ אֶת הָאֵם, הִשְׁכִּיבוּהָ עַל הַמִּטָּה...

— הַזָּר מְעוֹרֵר אוֹתָהּ, הַבִּיטוּ!

— כְּבָר הוּטַב לָהּ, כְּבָר טוֹב לָהּ...

— רְאוּ נָא, הִנָּם עוֹלִים לְמַעְלָה עִם הַיֶּלֶד!

— נָסֹבָּה עֲלֵיהֶם!

— הַנִּיחוּ לִי, הַנִּיחוּ! חָפֵץ אֲנִי לִרְאוֹת אֶת הַיֶּלֶד!

— לְאַט לָכֶם וְנִרְאֵהוּ כֻלָּנוּ...

— הַיֶּלֶד פּוֹקֵחַ אֶת עֵינָיו...

— הוּא מַבִּיט סְבִיבוֹ...

— הוּא שׂוֹחֵק...

— צֶבַע הַיֵּרָקוֹן עוֹבֵר מֵעַל פָּנָיו...

— רְאוּ נָא, הִנֵּהוּ שׁוֹלֵחַ אֶת יָדָיו אֵלֵינוּ!

— מַה יָּפֶה הַיֶּלֶד!

— יֶלֶד יָפֶה, הַבִּיטָה אֵלַי!

— גַּם אֵלַי!

— גַּם אֵלַי! וְגַם אֵלַי!

— הוֹי, הוּא שׂוֹחֵק לְעֻמָּתֵנוּ!

— וְאֵיךְ הוּא מְחַבֵּק אֶת צַוָּארֵינוּ...

— חַכֵּה נָא לִי; אֲנִי אֶפְשֹׁט אֶת כְּתָנְתְּךָ וְאַלְבִּישְׁךָ עֲרָפֶל צַח...

— הוּא שׂוֹחֵק בְּקוֹל, הֲשׁוֹמְעִים אַתֶּם?

— הִנֵּהוּ שׁוֹלֵחַ אֶת יָדָיו הַקְּטַנּוֹת אֶל הָאוֹרוֹת, חָפֵץ הוּא לֶאֱחֹז בָּם...

— הֲרֹאֶה אַתָּה, יֶלֶד, מָה רַבִּים הָאוֹרוֹת פֹּה מִסְּבִיבֶיךָ!

— הֲרֹאֶה אַתָּה, מַה טּוֹב וּמַה יָּפֶה פֹּה!

— נַעֲלֶה מַעְלָה, מָעְלָה!

— הוֹי, מַה רַבָּה שָׁם הַשִּׂמְחָה...

— טֶרֶם רָאִיתִי אֶת הַיֶּלֶד...

— גַּם אָנִי! גַּם אָנִי!

— עַתָּה תְּנוּהוּ לִי...

— לִי! לִי!

— יֶלֶד יָקָר, הַתֶאֱהָבֵנִי?

— גַּם אוֹתִי תֶּאֱהַב!

— אֲנִי אֶשְׁתַּעֲשַׁע אִתְּךָ...

— לֹא, כִּי אָנִי!

— אָנֹכִי! אָנֹכִי!

— אִישׁ אִישׁ בְּיוֹמוֹ!

— כֵּן, כֵּן, כֵּן!

— הַסּוּ, פֶּן יִבָּהֵל הַיֶּלֶד וְיֵבְךְּ!

— נָשִׁירָה נָּא לוֹ!

— הַכְּבָר אֶפְשָׁר לָשִׁיר?

— עַל הָאָרֶץ לֹא יִשְׁמָעוּ...

— שִׁירוּ, אַךְ בְּקוֹל נָמוּךְ!

— יֶלֶד, אֶת מִי מֵאִתָּנוּ אַתָּה אוֹהֵב יוֹתֵר?

— הַגִּידָה, כִּי אוֹתִי!

— לֹא, כִּי אוֹתִי!

— אֲנִי אַלְבִּישְׁךָ עַרְפִלֵּי־אוֹר חֲדָשִׁים!

— וַאֲנִי אֶחְגֹּר לְךָ קֶרֶן־אוֹר הַשַּׁחַר הָאֲדַמְדָּם!

— וַאֲנִי אֶלְקֹט לְמַעַנְךָ כּוֹכָבִים!

— וְאוֹתִי תִקְרָא: אִמִּי!

— הַשְׁמַעְתֶּם, הוּא קָרָא: אִמִּי!

— לֹא, לֹא קָרָא...

— קְרָא: אִמִּי! קְרָא נָא!

— לַשָּׁוְא, בְּשֵׁם הַזֶּה לֹא יְכַנֶּה אֶתְכֶם...

— מַדּוּעַ לֹא יְכַנֶּה?

— כִּי אֶת אִמּוֹ לֹא יִשְׁכָּח!

— וּמַדּוּעַ זֶה לֹא יִשְׁכָּח?

— הוֹי, מֶה הָיָה לַיֶּלֶד?

— הַבִּיטוּ הֵנָּה, הוּא מַבִּיט סְבִיבָיו...

— הוּא מְעַוֶּה פָּנָיו...

— אָנָּא, יַלְדִּי, מַה לָּךְ?

— רְאֵה נָא, מַה יָּפֶה פֹּה?

— רְאֵה נָא, הִנֵּה פְּרָחִים לְבָנִים...

— רֵיחַ נִפְלָא עוֹלֶה מִסָּבִיב!

— אוֹר זָהָב זָרוּעַ בַּכֹּל!

— יֶלֶד יָקָר, הַבִּיטָה וּרְאֵה!

— הוּא פּוֹנֶה לְאָחוֹר וְשׁוֹלֵחַ יָדָיו הַקְּטַנּוֹת...

— הִנֵּהוּ בּוֹכֶה... הַסּוּ... הִנֵּהוּ מְדַבֵּר...

— שִׁמְעוּ נָא, שְׁמָעוּ!

— אֲהָהּ, הוּא בּוֹכֶה: אִמָּ־מִי... אִמִּי...

— קוֹל צְעָקָה נִשְׁמַע בָּאָרֶץ מִתַּחַת!

— נְמַהֲרָה, נָחוּשָׁה, נָעוּפָה!

— — — — — — — — — — — — — —

וְעַל פְּנֵי מֶרְחֲבֵי תְּכֵלֶת הַשֶּׁלֶג הַס; רַק מִמַּעֲמַקִּים עוֹלֶה קוֹל אִשָּׁה צוֹעֶקֶת מִתּוֹךְ יֵאוּשׁ מַר וְקוֹלוֹת אֲנָשִׁים הַמְנַחֲמִים אוֹתָהּ.

— — — — — — — — — — — — — —

— יְלָדַי! לְקָחוּ אֶת יַלְדִּי!

— יִרְאִי אֱלֹהִים, אִשָּׁה!

— הִנְנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, גְּבִרְתִּי, לִשְׁקֹט, לְהִתְאַפֵּק, כִּי בְּאֹפֶן אַחֵר לֹא תוֹעִיל לָךְ תְּרוּפָה!

— הָשִׁיבוּ לִי אֶת יַלְדִּי!

— אֵין בְּכֹחַ־אִישׁ לַעֲשׂוֹת זֹאת

— אֲנִי שׁוֹמַעַת אֶת קוֹלוֹ! הוּא קוֹרֵא לִי! מִתְיַפֵּחַ! פּוֹרֵשׂ אֶת יָדָיו הַקְּטַנּוֹת!

— הוֹצִיאוּ נָא אֶת אֲרוֹן־הַמֵּת... וַאֲנִי אֶתְעַסֵּק עִם הַחוֹלֶה...

— אֲדֹנִי הָרוֹפֵא, הִיא תֵצֵא מִדַּעְתָּהּ...

— מַה לַּעֲשׂוֹת? זֹאת מַרְגֶּשֶׁת כָּל אֵם!

— — — — — — — — — — — — — —

עַל פְּנֵי שְׁמֵי־הַלַּיְלָה שׂוֹרֶרֶת דְּמָמָה, עֲמֻקָּה מְאֹד, רַק כּוֹכָבִים מִתְנוֹצְצִים כַּהֲמוֹן נֵרוֹת שֶׁל שַׁעֲוָה.

הַנֵּרוֹת בּוֹעֲרִים בְּתוֹךְ מֶרְחֲבֵי תְּכֵלֶת, בְּתוֹךְ הַשָּׁמַיִם הַסְּגוּרִים וְהַדּוֹמְמִים. עַל יַד הַחַלּוֹן יוֹשֶׁבֶת אִשָּׁה. רֹאשָׁהּ נִשְׁעָן עַל כַּף יָדָהּ וְעֵינֶיהָ נְטוּיוֹת לְמָעְלָה.

הִיא מַבֶּטֶת אֶל הַכּוֹכָבִים־הַנֵּרוֹת וּמַבָּטָהּ חוֹדֵר אֶל תּוֹךְ הַתְּכֵלֶת, כְּאִלּוּ מְבַקֶּשֶׁת שָׁם דְּבַר־מָה.

וְיֵשׁ אֲשֶׁר דִּמְעָה תִּפֹּל מֵעֵינֶיהָ! אָז תִּמַּח אוֹתָהּ בַּלָּאט וְתֵשֵׁב וְתִתְבּוֹנֵן...

תַּרְגּוּם י. ג.

מְשׁוֹרֵר בֶּן מְשׁוֹרֵר.

אִמָּא: תּוּף, עַמִּיאֵל! הֵן זֶה תְּמוֹל חִבַּרְתָּ חָרוּז יָפֶה לִכְבוֹד יוֹם הֻלֶּדֶת שֶׁל אַבָּא וּבוֹ הִבְטַחְתָּ, כִּי יָדֶיךָ וּפָנֶיךָ יִהְיוּ תָּמִיד נְקִיִּים, וְעַתָּה רְאֵה מַה מְּלֻכְלָכוֹת הֵן יָדֶיךָ!

עַמִּיאֵל: סִלְחִי לִי אִמָּא; אֲבָל זֶה אַךְ ח ֹפֶ ש הַשִּׁ י רָ ה.

אלכסנדר סגל.

ביום השמיני לחדש שבט מת בוינה עוזרנו היקר הסופר הצעיר ורב הכשרון מר אלכסנדר סגל. רוח כביר ונפש עדינה שכנו בקרב הסופר הצעיר הזה. כל ימי חייו הקצרים מלאו עבודה ועמל ומרץ (אנרגיה) רב ללמד ולהשכיל בכל דבר מדע; רוחו הכביר שאף לעשות גדולות לעמו ונפשו מלאה אהבה עזה וטהורה לשפתנו ולספרותנו. לא הרבה פעל א. סגל בספרותנו, אך רצון כביר ושאיפות גדולות מלאו את נפשו, ובדעתו את חובות הסופר לעמו החליט ללמד ולהשכיל ולהשתלם בעצמו בטרם יבוא ללמד אחרים, על כן נסע לוינה לשמע לקח ולהוסיף חכמה בבית מדרש המדעים (האוניברסיטה) שם. ובעודנו לומד ומשתלם ושואף ומקוה, בא המות וישם קץ לחייו ולתקותיו, בטרם ראה חיים ובטרם באה אף אחת מתקותיו.

אלכסנדר סגל נולד באודסה בשנת תרל"ז להורים ישרים ועניים. עוד מילדותו הצטין הנער בשכל טוב והבנה יתרה ויהי מלא חיים ומהיר תנועה, ילד חביב מאד; אך אבותיו, שהיו מלאים תמיד דאגות הפרנסה, לא סלסלוהו, כנראה, ולא פנקוהו אפילו פחות מדי. הדבר הזה השאיר רושמים קשים ועמקים בתכונת נפשו. אביו איש יודע תורה וטרוד בפרנסתו הדלה, מסרו, כנהוג, להדר ושם קבל את יסוד חנוכו העברי. במלאת לו עשר שנים נתקבל אל ה„ישיבה" שבאודסה. בשם הזה קוראים שם לבית־ספר גדול, שמלבד הלמודים העברים נלמדים בו גם למודים כללים על פי תכנית בית־ספר מחוזי. שם מצא לו חבר טוב, נער בעל כשרונות, ושמו יוסף קלוזנר (הוא הדקטור יוסף קלוזנר העורך עתה את הירחון „השלח"). שני הנערים המכשרים והחרוצים האלה החליטו להוציא „ירחון" עברי (עתון היוצא פעם בירח — בחדש), אז אספו אליהם את כל ה„נערים הטובים" שבישיבה ויגלו להם את „סודם". הרעיון הזה מצא חן בעיני הנערים ויתנדבו להיות בעוזרי הירחון העברי, וסגל וקלוזנר היו ה„עורכים". הירחון נכתב (כמובן, לא נדפס) על הוברות גדולות בנות חמש קפקות ונקרא על ידי העורכים והעוזרים בעצמם. את ירחונם זה הוציאו שנה תמימה.

בעת ההיא הצטין הנער סגל בתכונת נפשו, בעז רוחו ובהירות שכלו. נפשו הצמאה לדעת מלאה אז תשוקה כבירה להשכיל ולהוסיף אמץ בלמודים ורוחו שאף לעולם יותר טוב, יותר נעלה ויותר יפה מן העולם שהוא חי בו. אז החלה מלחמת־קיומו הקשה.

רע ומר הוא העני לכל — אך רע הוא שבעתים ומר הוא שבעים ושבעה לנער עברי בעל כשרון הצמא לדעת, לאור, אך מחסור הוריו ודלותם לא יתנוהו לשבר את צמאו זה והוא סובל יסורי נפש נוראים, מרגיש הוא, כי רוחו ימות בצמא הנורא הזה, — ימות באין תקוה.

במצב כזה היה הנער סגל: רוחו נשאו לעוף במרומים, אף רגליו היו שקועות בכל העני והמחסור ולא יכול להתרומם.

וכמה כח־רוח, כמה אמץ לב, כמה מרץ (אנרגיה) חי הוציא הנער לבטלה במלחמה הקשה הזאת! הכל היה לשוא. ובראותו, כי אין כל תקוה לו להכנס אל הגמנזיה, החליט להכנס אל בית הספר למלאכה הנקרא בשם "Трудъ„ לאמר „עבודה". בבית הספר הזה למד את מלאכת הנגרות ארבע שנים רצופות; וכאשר גמר את חק למודיו, הוסיף לעבוד עוד כשנה וחצי את העבודה הקשה הזאת מן הבקר עד חצות לילה, כאחד הנגרים הפשוטים ומשכרתו היתה קטנה ודלה מאד. הנה כי כן נתק כמעט לגמרה משך שש שנים מכל הלמודים שהיו כה יקרים, כה אהובים לנפשו ואשר שאף אליהם בכח כה אמיץ.

אך גם בימים הרעים האלה לא רפתה תשוקתו לתורה ודעת, וידו שאחזה כל היום ועד חצות לילה במשור ובמקצועה, אחזה

א. סגל.

אחר חצות לילה בספר. כי אחר לשבת והרבה לקרא בספרים, זה המזון היותר טוב לנפשו. ובהיותו עוד תלמיד בית הספר למלאכה החל כבר לכתב מאמרים בעתונים עברים.

שש שנים למד לא מה שהיה חפץ ללמד, כי אם להפך, מה שהיה כה זר לרוחו. נפשו היתה מלאה תשוקה לעניני הרוח וידו אחזה בבול עץ להחליקו ולהקציעו. לסוף בא הקץ למלחמה הזאת, כי עזב את מלאכתו ויהי למורה שפת עבר. אז התמכר כלו לעבודת הרוח וילמד ויקרא בספרי טובי הסופרים בזמננו. ובאהבתו את עמו ואת ארצו, היה לאחד הפועלים החרוצים באגדות הציוניות שבאודסה. בכשרונו הטבעי להסתגל לכל דבר היה למורה עברי טוב והורה את תלמידיו בכשרון ודעת. אך שכרו היה מצער מאד, והרבה הרבה היה עליו לעבד למען יוכל להשתכר די מחיתו. ובהיותו אנוס ללמד הרבה לא היה לו די פני ללמד ולהשתלם,

ונפשו הצמאה לדעת לא מצאה גם אז את אשר בקשה. ככה עברו עליו כשתי שנים ויותר.

אז נקרא מאת מר בן־אביגדור, עורך הוצאת „תושיה" להיות לו למזכיר ולעוזר במערכת. העבודה הזאת היתה לפי רוחו הרבה יתר מעבודת ההוראה, ויקבל עליו את המשרה הזאת בחפץ לב. כשתי שנים עבד בכשרון במערכת „תושיה". ובימים ההם כתב את מחברתו היפה „בין תקוה ויאוש" ועוד מאמרים ופילטונים המצטינים כלם בבהירות הרעיון האצור בהם ובסגנונם הַחי, תרגם את הספר „שירים בפרוזה" לאיבן טורגניוב ואת הספור „הרעב" להסופר הנורביגי הגדול קנוט המסון ואת הפנטזיות „צללים" ו„מנחם בן יהודה" לסופר הרוסי ולדימיר קורולנקו, ועוד. אך רוח עצבת, רוח יאוש נהה עליו בשנה השניה לעבודתו הספרותית. הוא לא היה מרצה בעצמו, בעבודתו. רוחו נשאהו לעשות גדולות ונפלאות — —

אז נסע לוינה ויכנס אל האוניברסיטה או — כמו שכתב באחד ממכתביו — אל בית־המקדש לחכמה ומדע. שם יכל ללמד ולהשתלם ככל אשר אותה נפשו והוא למד שם את למודיו ועם זה היה מפקח על הדפסת ה„עולם קטן" שהיה חביב ויקר לו מאד.

והוא עודנו לומד ומשתלם ומקוה להיות ולפעל — והנה באהו המות.

והוא עוד כה צעיר, כה רענן, כה צמא לחיים, — בן עשרים ושש שנים.

רחוק, רחוק ממשפחתו, מכל הנפשות היקרות לו ומכל מכריו ומוקיריו, מת הסופר הצעיר הזה. הוא מת, אך שמו לא ישכח מלב כל יודעי ערכו וזכרונו ייקר תמיד לכל מכריו ומכבדיו ובתוכם

המתאבל עליו

יגאל הכרמלי.

דמו״ל: הוצאת „תושיה" בורשה.
העורכים: א. ל. בן־אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה„עולם הקטן":
КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО „ТУШІЯ", ВАРШАВА.
Verlag „TUSCHIJAH" Warschau.

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah". Verantwortlicher Redacteur: S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau